

ORSZÁGGYŰLÉS HIVATALA
KÖZGYŰJTEMÉNYI ÉS KÖZMŰVELŐDÉSI IGAZGATÓSÁG

2016. június

Parlamentek alkotmányos és politikai jellemzői – nemzetközi kitekintés

Elemzés

AZ ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐK RÉSZÉRE

infoszolg

Képviselői Információs Szolgálat
infoszolg@parlament.hu

Készítette:

TÓTH ADRIENN

Országgyűlés Hivatala

Közgyűjteményi és Közművelődési Igazgatóság

Képviselői Információs Szolgálat

Tel.: 441-4529, 441-6486

E-mail: infoszolg@parlament.hu

Az elemzés belső felhasználásra, az országgyűlési képviselők tájékoztatása céljából készült.

A háttéranyag a téma külföldi jogi szabályozásának és gyakorlatának összefoglalását tartalmazza.

Lezárva: 2016. május 31.

További háttéranyagainkat megtalálhatja a parlamenti hálózaton és az Országgyűlés honlapján elérhető információs oldalainkon:
<http://intra.parlament.hu/infoszolg/> | www.parlament.hu/infoszolg
Kérdéseivel és észrevételeivel forduljon bizalommal munkatársainkhoz!

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	2
ÁLLAM- ÉS KORMÁNYFORMA, ÁLLAMFŐ	3
A PARLAMENTEK JELLEMZŐI	8
Alapadatok	8
A parlamentek felépítése.....	13
A parlamentek létszámának változása 2010 és 2016 között	18
Választási rendszer, nemzetiségi és kisebbségi képviselőlet	19
PARLAMENTI VÁLASZTÁSOK ÉS KORMÁNYOK	30
ÖSSZEGZÉS	41

BEVEZETÉS

Az összeállítás – a megrendelő igénye alapján – 34 európai és 5 Európán kívüli ország alkotmányos és politikai jellemzőit mutatja be táblázatos formában. Az európai országok vizsgálata kiterjed (Magyarország kivételével) az Európai Unió tagállamaira¹, öt tagjelölt- és két potenciális tagjelölt országra², valamint az öt Európán kívüli országra, melyek között az Amerikai Egyesült Államok, Ausztrália, Izrael, Kanada és Új-Zéland szerepel. Az elemzés ismerteti az egyes országok állam- és kormányformáját; az államfő megválasztásának módját és megbízási idejét; a parlamentek alapadatait (nemzeti elnevezés, székhely, cím); a parlamentek felépítését (kamarák száma, létszáma, felsőház szerveződési elve); az alkalmazott választási rendszert; kitér a nők, valamint a nemzetiségek és kisebbségek képviselőinek intézményi megoldásaira; továbbá közli a legutóbbi és a következő parlamenti választások időpontját, valamint a kormányok választások előtti és jelenlegi összetételét. Az egyes szempontoknál – ahol a téma szempontjából releváns – bemutatásra kerül az Európai Parlament is.

Az elemzéshez felhasznált főbb források a következők: az Interparlamentáris Unió parlamenti adatbázisa ([PARLINE](#)), az egyes országok alkotmányainak angol fordítása, a quotaProject Női kvóta [adatbázisa](#), a Parties and Elections in Europe [honlapja](#), az egyes parlamentek honlapjai, valamint az Európai Parlament [honlapja](#).

---

¹ Ausztria, Belgium, Bulgária, Ciprus, Cseh Köztársaság, Dánia, Egyesült Királyság, Észtország, Finnország, Franciaország, Görögország, Hollandia, Horvátország, Írország, Lengyelország, Lettország, Litvánia, Luxemburg, Málta, Németország, Olaszország, Portugália, Románia, Spanyolország, Svédország, Szlovákia, Szlovénia

² Tagjelölt országok: Albánia, Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság, Montenegró, Szerbia, Törökország
Potenciális tagjelölt országok: Bosznia-Hercegovina, Koszovó

ÁLLAM- ÉS KORMÁNYFORMA, ÁLLAMFŐ³

Ország	Államforma	Kormányforma	Államfő		
			Megválasztás módja	Választási elve	Megbízati idő (év)
EU-tagállamok					
Ausztria	(szövetségi) köztársaság	parlamentáris	közvetlen	abszolút többségi	6
Belgium	alkotmányos monarchia	parlamentáris	örökletes	nem értelmezhető	nem értelmezhető
Bulgária	köztársaság	parlamentáris	közvetlen	abszolút többségi Érvényességi feltétel: a választásra jogosultak több, mint felének részvétele.	5
Ciprus	köztársaság	elnöki	közvetlen	abszolút többségi	5
Cseh Köztársaság	köztársaság	parlamentáris	közvetlen	abszolút többségi	5
Dánia	alkotmányos monarchia	parlamentáris	örökletes	nem értelmezhető	nem értelmezhető
Egyesült Királyság	alkotmányos monarchia	parlamentáris	örökletes	nem értelmezhető	nem értelmezhető

³ Források: alkotmányok angol nyelvű fordításai; az Európai Unió honlapja ([A tagországok ismertetői](#)), The Nations Online Project [honlapja](#)

Ország	Államforma	Kormányforma	Államfő		
			Megválasztás módja	Választási elve	Megbízatási idő (év)
Észtország	köztársaság	parlamentáris	közvetett	minősített többségi: összes képviselő 2/3-a	5
Finnország	köztársaság	parlamentáris	közvetlen	abszolút többségi	6
Franciaország	köztársaság	félelnöki	közvetlen	abszolút többségi	5
Görögország	köztársaság	parlamentáris	közvetett	minősített többségi: összes képviselő 2/3-a	5
Hollandia	alkotmányos monarchia	parlamentáris	örökletes	nem értelmezhető	nem értelmezhető
Horvátország	köztársaság	parlamentáris	közvetlen	abszolút többségi	5
Írország	köztársaság	parlamentáris	közvetlen	arányos (stv)	7
Lengyelország	köztársaság	parlamentáris	közvetlen	abszolút többségi	5
Lettország	köztársaság	parlamentáris	közvetett	abszolút többségi	4
Litvánia	köztársaság	parlamentáris	közvetlen	abszolút többségi Érvényességi feltétel: választásra jogosultak több, mint felének részvétele.	5
Luxemburg	alkotmányos monarchia	parlamentáris	örökletes	nem értelmezhető	nem értelmezhető

Ország	Államforma	Kormányforma	Államfő		
			Megválasztás módja	Választási elve	Megbízatási idő (év)
Málta	köztársaság	parlamentáris	közvetett	n/a ⁴	5
Németország	(szövetségi) köztársaság	parlamentáris	közvetett	abszolút többségi (Szövetségi Konvent választja) ⁵	5
Olaszország	köztársaság	parlamentáris	közvetett	minősített többségi: mindkét házban az összes képviselő 2/3-a	7
Portugália	köztársaság	félelnöki	közvetlen	abszolút többségi	5
Románia	köztársaság	félelnöki	közvetlen	abszolút többségi	5
Spanyolország	alkotmányos monarchia	parlamentáris	örökletes	nem értelmezhető	nem értelmezhető
Svédország	alkotmányos monarchia	parlamentáris	örökletes	nem értelmezhető	nem értelmezhető
Szlovákia	köztársaság	parlamentáris	közvetlen	abszolút többségi	5
Szlovénia	köztársaság	parlamentáris	közvetlen	abszolút többségi	5

⁴ A máltai Alkotmány értelmében az államfőt képviselőházi határozattal nevezik ki. (Alkotmány 48.§)

⁵ A Szövetségi Konvent (Bunderversammlung) a Bundestag tagjaiból, és a tartományi parlamentek delegáltjaiból áll.

Ország	Államforma	Kormányforma	Államfő		
			Megválasztás módja	Választási elve	Megbízatási idő (év)
EU tagjelölt államok					
Albánia	köztársaság	parlamentáris	közvetett	minősített többségi: összes képviselő 3/5-e	5
Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság	köztársaság	parlamentáris	közvetlen	abszolút többségi Érvényességi feltétel: regisztrált választók több, mint felének részvétele.	5
Montenegró	köztársaság	parlamentáris	közvetlen	abszolút többségi	5
Szerbia	köztársaság	parlamentáris	közvetlen	abszolút többségi	5
Törökország	köztársaság	parlamentáris	közvetett	abszolút többségi	5
Potenciális EU-tagjelölt államok					
Bosznia-Hercegovina	köztársaság	parlamentáris	közvetlen (Elnökség ⁶)	egyszerű többségi	2+4 év ⁷
Koszovó	köztársaság	parlamentáris	közvetett	abszolút többségi	5

⁶ Bosznia-Hercegovinában háromfős Elnökséget választanak, melynek tagjai: bosnyák és horvát (Bosznia-hercegovinai Föderációban választják), szerb (Boszniai Szerb Köztársaságban választják). Az elnökség vezetőjét a tagok nevezik ki, az első időszakot a legtöbb szavazatot kapó elnökségi tag vezeti, majd ezt követően rotációban váltják egymást vagy a parlament határozza meg sorrendjüket.

⁷ Az először megválasztott tagok ciklusideje két év, a következő megválasztáskor 4 év.

Ország	Államforma	Kormányforma	Államfő		
			Megválasztás módja	Választási elve	Megbízatási idő (év)
Egyéb országok					
Ausztrália	alkotmányos monarchia	parlamentáris	örökletes	nem értelmezhető	nem értelmezhető
Izrael	köztársaság	parlamentáris	közvetett	abszolút többségi	7
Kanada	alkotmányos monarchia	parlamentáris	örökletes	nem értelmezhető	nem értelmezhető
Amerikai Egyesült Államok (USA)	(szövetségi) köztársaság	elnöki	közvetett	abszolút többségi	4
Új-Zéland	alkotmányos monarchia	parlamentáris	örökletes	nem értelmezhető	nem értelmezhető

A PARLAMENTEK JELLEMZŐI

ALAPADATOK⁸

Ország	Parlament nemzeti elnevezése	Székhelye	Épületének címe
Európai Unió	Európai Parlament	Brüsszel Strasbourg Luxemburg	Rue Wiertz/Wiertzstraat 60 B-1047 Bruxelles/Brussel Belgique/België; 1, avenue du Président Robert Schuman CS 91024 F-67070 Strasbourg Cedex; Plateau du Kirchberg B.P. 1601 L-2929 Luxembourg"
EU-tagállamok			
Ausztria	Parlament	Bécs	Dr. Karl Renner-Ring 3 1017 Vienna
Belgium	Parlement fédéral / Federaal Parlement / Föderales Parlament	Brüsszel	Natieplein 2 1000 Brussel
Bulgária	Narodno sabranie	Szófia	2 Narodno sabranie Square 1169 Sofia
Ciprus	Vouli Antiprosopon	Ciprus	House Of Representatives 1402 Nicosia Cyprus

⁸ Forrás: Interparlamentáris Unió parlamenti adatbázisa ([PARLINE](#)), Koszovó parlamentjének [honlapja](#)

Ország	Parlament nemzeti elnevezése	Székhelye	Épületének címe
Cseh Köztársaság	Parlament	Prága	Alsóház: Snemovni 4 118 26 Praha 1 Felsőház: Valdstejnské náměstí 4 118 01 Praha 1
Dánia	Folketinget	Koppenhága	Christiansborg DK 1240 Copenhagen K.
Egyesült Királyság	Parliament	London	Alsóház: London - SW1A 0AA Felsőház: London - SW1A 0PW
Észtország	Riigikogu	Tallin	Lossi plats 1A 15165 Tallinn
Finnország	Eduskunta / Riksdagen	Helsinki	Mannerheim str. 30 00102 Helsinki
Franciaország	Parlement	Párizs	Alsóház: Palais Bourbon 126, rue de l'Université 75355 Paris 07 SP Felsőház: Palais du Luxembourg 15, rue de Vaugirard 75291 Paris Cédex 06
Görögország	Vouli Ton Ellinon	Athén	10021 Athenes

Ország	Parlament nemzeti elnevezése	Székhelye	Épületének címe
Hollandia	Staten-Generaal	Hága	Alsóház: Binnenhof 1a P.O.Box 20018 2500 EA Den Haag; Felsőház: Binnenhof 22 P.O. Box 20017 2500 EA Den Haag
Horvátország	Hrvatski Sabor	Zágráb	Trg sv. Marka 6-7 10000 Zagreb
Írország	Oireachtas	Dublin	Leinster House Dublin 2
Lengyelország	Zgromadzenie Narodowe	Varsó	ul. Wiejska 6/8 00 902 Warszawa
Lettország	Saeima	Riga	11 Jekaba Str. Riga LV 1811
Litvánia	Seimas	Vilnius	53 Gedimino Ave. LT 01109 Vilnius Lithuania
Luxemburg	Chambre des Députés	Luxemburg	19 rue du Marché-aux-Herbes, L - 1728 Luxembourg
Málta	Il-Kamra Tad-Deputati	Valletta	The Palace - Valletta CMR 02
Németország	Parlament	Berlin	Alsóház: Platz der Republik 1 D - 11011 Berlin Felsőház: Leipziger Straße 3-4 D - 10117 Berlin

Ország	Parlament nemzeti elnevezése	Székhelye	Épületének címe
Olaszország	Il Parlamento	Róma	Alsóház: Piazza Montecitorio 00186 Roma Felsőház: Palazzo Madama 00186 Roma
Portugália	Assembleia da Republica	Lisszabon	Palacio de S.Bento 1249-068 Lisboa
Románia	Parlamentul României	Bukarest	Alsóház: Palatul Parlamentului Str. Izvor 2-4, Sector 5 050563 Bucharest Felsőház: Calea 13 Septembrie, Nr. 1-3, Intrarea A1 Sector 5, 050711 Bucharest
Spanyolország	Las Cortes Generales	Madrid	Alsóház: Calle Floridablanca 1 Madrid 28014 Felsőház: Plaza de la Marina Española, 8 Madrid 28071
Svédország	Riksdagen	Stockholm	100 12 Stockholm
Szlovákia	Narodna rada Slovenskej republiky	Pozsony	Namesti A. Dubceka 1 812 80 Bratislava
Szlovénia	Slovenski parlament	Ljubjana	Subiceva 4 1000 Ljubljana

Ország	Parlament nemzeti elnevezése	Székhelye	Épületének címe
EU tagjelölt államok			
Albánia	Kuvendi i Shqipërisë	Tirana	Bulevard. "Dëshmorët e Kombit" Nr.4, Tirana
Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság	Sobranie	Szkopje	Bul. 11, Oktomvri B.B. 1000 Skopje
Montenegró	Skupstina	Podgorica	Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 10 81 000 Podgorica, Montenegro
Szerbia	Narodna skupstina	Belgrád	Nikola Pasic 13 Square 11 000 Belgrade
Törökország	Türkiye Büyük Millet Meclisi (T.B.M.M)	Ankara	TBMM 06543 Bakanlıklar Ankara
Potenciális EU tagjelölt államok			
Bosznia-Hercegovina	Skupstina	Szarajevó	Trg BiH 1, 71000 Sarajevo
Kosзовó	Kuvendi i Kosovës	Pristina	Mother Theresa Street 10000 Pristina
Egyéb országok			
Ausztrália	Parliament of the Commonwealth of Australia	Canberra	Parliament House, Canberra A.C.T. 2600
Izrael	Knesset	Jeruzsálem	91950 Jerusalem
Kanada	Parliament of Canada	Ottawa	Ottawa, Ontario, K1A 0A6

Ország	Parlament nemzeti elnevezése	Székhelye	Épületének címe
Amerikai Egyesült Államok (USA)	Congress	Washington D.C.	Alsóház: The Capitol - Washington D.C. 20515 Felsőház: The Capitol - Washington D.C. 20510
Új-Zéland	House of Representatives	Wellington	Parliament House, Wellington

A PARLAMENTEK FELÉPÍTÉSE⁹

Ország	Kamarák száma	A kamarák nemzeti elnevezése		Képviselők létszáma (fő)		Nők parlamenti aránya (2016. április 1.)	
		Alsóház	Felsőház	Alsóház	Felsőház	Alsóház	Felsőház
Európai Unió	egy	Európai Parlament	-	751	-	37,00%	-
EU-tagállamok							
Ausztria	kettő	Nationalrat	Bundesrat	183	61	30,60%	29,51%
Belgium	kettő	Chambre des Représentants	Sénat / Senaat / Senat	150	60	39,33%	50,00%
Bulgária	egy	Narodno sabranie	-	240	-	20,00%	-

⁹ Forrás: Interparlamentáris Unió parlamenti adatbázisa ([PARLINE](#)), Koszovó parlamentjének [honlapja](#)

Ország	Kamarák száma	A kamarák nemzeti elnevezése		Képviselők létszáma (fő)		Nők parlamenti aránya (2016. április 1.)	
		Alsóház	Felsőház	Alsóház	Felsőház	Alsóház	Felsőház
Ciprus	egy	Vouli Antiprosopon	-	80 Jelenleg: 56	-	12,50%	-
Cseh Köztársaság	kettő	Poslanecka Snemovna	Senat	200	81	20,00%	18,52%
Dánia	egy	Folketinget	-	179	-	37,43%	-
Egyesült Királyság	kettő	House of Commons	House of Lords	650	803 ¹⁰	29,38%	24,55%
Észtország	egy	Riigikogu	-	101	-	23,76%	-
Finnország	egy	Eduskunta / Riksdagen	-	200	-	41,50%	-
Franciaország	kettő	Assemblée nationale	Sénat	577	348	26,17%	25,00%
Görögország	egy	Vouli Ton Ellinon	-	300	-	19,67%	-
Hollandia	kettő	Tweede Kamer der Staten-Generaal	Eerste Kamer der Staten-Generaal	150	75	37,33%	34,67%
Horvátország	egy	Hrvatski Sabor	-	151	-	15,23%	-

¹⁰ A Lordok Házának létszáma nem rögzített. Az itt közölt adat a 2016. május 23-i állapotot mutatja.

Ország	Kamarák száma	A kamarák nemzeti elnevezése		Képviselők létszáma (fő)		Nők parlamenti aránya (2016. április 1.)	
		Alsóház	Felsőház	Alsóház	Felsőház	Alsóház	Felsőház
Írország	kettő	Dáil Éireann	Seanad Éireann / Senate	158	60 (jelenleg 49)	22,15%	28,57%
Lengyelország	kettő	Sejm	Senat	460	100	27,39%	13,00%
Lettország	egy	Saeima	-	100	-	18,00%	-
Litvánia	egy	Seimas	-	141	-	23,40%	-
Luxemburg	egy	Chambre des Députés	-	60	-	28,33%	-
Málta	egy	Il-Kamra Tad-Deputati	-	70	-	12,86%	-
Németország	kettő	Deutscher Bundestag	Bundesrat	631	69	36,45%	40,58%
Olaszország	kettő	Camera dei Deputati	Senato della Repubblica	630	322	31,43%	28,35%
Portugália	egy	Assembleia da Republica	-	230	-	34,78%	-
Románia	kettő	Camera Deputatilor	Senatul	412	176	13,72%	7,74%
Spanyolország	kettő	Congreso de los Diputados	Senado	350	266	40,00%	39,25%
Svédország	egy	Riksdagen	-	349	-	43,55%	-

Ország	Kamarák száma	A kamarák nemzeti elnevezése		Képviselők létszáma (fő)		Nők parlamenti aránya (2016. április 1.)	
		Alsóház	Felsőház	Alsóház	Felsőház	Alsóház	Felsőház
Szlovákia	egy	Narodna rada Slovenskej republiky	-	150	-	20,00%	-
Szlovénia	kettő	Drzavni Zbor	Drzavni Svet	90	40	36,67%	7,50%
EU tagjelölt államok							
Albánia	egy	Kuvendi i Shqipërisë	-	140	-	20,00%	-
Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság	egy	Sobranie	-	123	-	33,33%	-
Montenegró	egy	Skupstina	-	81	-	17,28%	-
Szerbia	egy	Narodna skupstina	-	250	-	34,00%	-
Törökország	egy	Türkiye Büyük Millet Meclisi (T.B.M.M)	-	550	-	14,91%	-
Potenciális EU-tagjelölt államok							
Bosznia-Hercegovina	kettő	Predstavnicki dom	Dom Naroda	42	15	21,43%	13,33%
Kosзовó	egy	Kuvendi i Kosovës	-	120	-	33,30%	-

Ország	Kamarák száma	A kamarák nemzeti elnevezése		Képviselők létszáma (fő)		Nők parlamenti aránya (2016. április 1.)	
		Alsóház	Felsőház	Alsóház	Felsőház	Alsóház	Felsőház
Egyéb országok							
Ausztrália	kettő	House of Representatives	Senate	150	76	26,00%	38,16%
Izrael	egy	Knesset	-	120	-	26,67%	-
Kanada	kettő	House of Commons	Senate	338	105 (jelenleg 88)	26,04%	38,64%
Amerikai Egyesült Államok (USA)	kettő	House of Representatives	Senate	435	100	19,35%	20,00%
Új-Zéland	egy	House of Representatives	-	121	-	31,40%	-

A PARLAMENTEK LÉTSZÁMÁNAK VÁLTOZÁSA 2010 ÉS 2016 KÖZÖTT

2010 óta összesen öt országban változott meg a parlamentek létszáma, ebből három esetben a felsőház és két esetben az alsóház létszáma módosult. Ezek a következők:

Ausztria: A felsőházi képviselők száma 62-ről 61 főre csökkent (2013).

Belgium: A felsőházi képviselők száma 71-ről 60 főre csökkent (2014).

Franciaország: Egy 2003-ban benyújtott törvényjavaslat eredményeképpen a szenátorok száma leköveti a demográfiai növekedést, a reform a 2011-es választásokkal vált teljessé. A szenátorok száma a reform előtt: 321 fő; 2004-2008: 331 fő; 2008: 343 fő; 2011-től: 348 fő.¹¹

Írország: Az alsóházi képviselők száma 166-ról 158 főre csökkent (2016).

Kanada: A kanadai Alkotmány előírja, hogy a 10 éves népszámlálások alapján felül kell vizsgálni a választókerületeket. Emiatt 2015-ben az alsóház 30 taggal bővült.¹²

A parlamentek létszámának változásával kapcsolatban kiemelendő az **Egyesült Királyság** parlamentje, ahol a felsőház (Lordok háza) létszáma nem rögzített. **Romániában** pedig a 2015-ben elfogadott új választási törvény hatására vélhetően csökkenni fog a parlament létszáma mindkét kamarát tekintve.¹³

Az **Európai Parlament** létszámát befolyásolja a tagállamok száma, Horvátország a vizsgált időszakban, 2013-ban vált az Unió tagjává. Csatlakozását követően az Európai Parlament létszáma 754-ről 766 főre emelkedett. A 2014-es EP-választásokon azonban a választott képviselők számát 766 főről 751 főre csökkentették.

---

¹¹ Forrás: Francia Szenátus [honlapja](#)

¹² Forrás: Kanada Parlamentjének [honlapja](#)

¹³ Forrás: Elfogadta az új parlamenti választási törvényt a képviselőház – [maszol](#), 2015. június 24.

VÁLASZTÁSI RENDSZER, NEMZETISÉGI ÉS KISEBBSÉGI KÉPVISELET¹⁴

Ország	Választási rendszer típusa		Felsőház szerveződési elve	Kisebbségi, nemzetiségi képviseletet segítő intézményi megoldások ¹⁵	Női kvóta (törvényi) ¹⁶	
	Alsóház	Felsőház			Alsóház	Felsőház
Európai Unió	arányos	-	-	-	nincs	-
EU-tagállamok						
Ausztria	arányos	arányos	közvetett választás A tartományi parlamentek (9 db) delegálják a pártok tartományi parlamenten belüli mandátumai alapján.	-	nincs	nincs
Belgium	arányos	arányos	közvetett választás (50 mandátum) A regionális és közösségi parlamentek delegálnak: <ul style="list-style-type: none"> • Flamand Parlament (29) • Francia Közösség Parlamentje (10), • Vallon Parlament (8), 	lásd: Felsőház szerveződési elve	van	van

¹⁴ Források: Interparlamentáris Unió parlamenti adatbázisa ([PARLINE](#)), Alkotmányok, Koszovó esetében [ElectionGuide](#), az Európai Parlament [honlapja](#)

¹⁵ Források: Bird, Karen (2003): *The Political Representation of Women and Ethnic Minorities in Established Democracies: A Framework for Comparative Research*. [Working Paper](#); Kurucz Gábor: [A nemzetiségek parlamenti képviseletének kérdéséről](#). Pázmány Law Working Papers 2013/14

¹⁶ Forrás: quotaProject [honlapja](#), Koszovó esetén ElectionGuide [honlapja](#)

Ország	Választási rendszer típusa		Felsőház szerveződési elve	Kisebbségi, nemzetiségi képviseletet segítő intézményi megoldások ¹⁵	Női kvóta (törvényi) ¹⁶	
	Alsóház	Felsőház			Alsóház	Felsőház
Belgium (folyt.)			<ul style="list-style-type: none"> • brüsszeli régió parlamentjének francia ajkú csoportja (2), • Német Közösség Parlamentje (1) <p>egyéb (10 mandátum)</p> <p>A közösségi és regionális parlamentek delegáltjai 10 további tagot kooptálnak a testületbe: 6 holland- és 4 francia ajkút.</p>			
Bulgária	vegyes	-	-	-	nincs	-
Ciprus	arányos	-	-	56 képviselőt a görög ciprióta közösség, 24 képviselőt a török ciprióta közösség választ.	nincs	-
Cseh Köztársaság	arányos	többségi	közvetlen választás A felsőházi képviselők egyharmadát kétévente újraválasztják.	-	nincs	nincs
Dánia	arányos	-	-	A Feröer-szigeteken és Grönlandon 2-2 képviselőt választanak.	nincs	-

Ország	Választási rendszer típusa		Felsőház szerveződési elve	Kisebbségi, nemzetiségi képviseletet segítő intézményi megoldások ¹⁵	Női kvóta (törvényi) ¹⁶	
	Alsóház	Felsőház			Alsóház	Felsőház
Egyesült Királyság	többségi	kinevezés	<p>kinevezés nem örökletes nemesi cím (jelenleg: 688 mandátum)</p> <p>egyéb örökletes nemesi cím (jelenleg: 89 fő) érsekek és püspökök (jelenleg: 26 fő)</p>	-	nincs	nincs
Észtország	arányos	-	-	-	nincs	-
Finnország	arányos	-	-	Egy képviselőt Åland szigetén ¹⁷ választanak.	nincs	-
Franciaország	többségi	vegyes	<p>közvetett választás 180 képviselőt arányos-, 168 főt többségi rendszerben választanak a választási kollégiumok. A választási kollégiumok tagjainak 95 százaléka a városi tanácsok küldötteiből áll. A képviselők felét három évente újraválasztják.</p>	-	van	van

¹⁷ Többségében svédek lakta sziget. A képviselőt egyszerű többségi rendszerben választják.

Ország	Választási rendszer típusa		Felsőház szerveződési elve	Kisebbségi, nemzetiségi képviseletet segítő intézményi megoldások ¹⁵	Női kvóta (törvényi) ¹⁶	
	Alsóház	Felsőház			Alsóház	Felsőház
Görögország	arányos	-	-	-	van	-
Hollandia	arányos	arányos	közvetett választás A 12 tartományi kormányzat választja.	-	nincs	nincs
Horvátország	arányos	-	-	8 fenntartott mandátum az őshonos nemzeti kisebbségek számára. ¹⁸	van	-
Írország	arányos	arányos és kinevezés	közvetett választás (49 mandátum) Választó szervezetek: <ul style="list-style-type: none"> • Ír Nemzeti Egyetem és Dublini Egyetem (6), 	-	van	nincs

¹⁸ A [Választási törvény](#) 16. cikke értelmében:

- a szerb kisebbség három képviselőt;
- a magyar és az olasz nemzetiség egy-egy képviselőt;
- a cseh és a szlovák nemzeti kisebbség közösen egy képviselőt;
- az osztrák, bolgár, német, lengyel, roma, román, rutén, orosz, török, ukrán, vlach és zsidó kisebbség közösen egy képviselőt;
- az albán, bosnyák, montenegrói, macedón és szlovén kisebbség közösen egy képviselőt választ a parlamentbe.

Ország	Választási rendszer típusa		Felsőház szerveződési elve	Kisebbségi, nemzetiségi képviseletet segítő intézményi megoldások ¹⁵	Női kvóta (törvényi) ¹⁶	
	Alsóház	Felsőház			Alsóház	Felsőház
Írország (folyt.)			<ul style="list-style-type: none"> Választói kollégium (43) <p>Ez utóbbi szenátorok öt szakmai területet képviselnek (kultúra és oktatás, mezőgazdaság, munka, ipar és kereskedelem, közigazgatás).</p> <p>kinevezés (11 mandátum)</p>			
Lengyelország	arányos	többségi	közvetlen választás	Az alsóházi választásokon a kisebbségek listáinál nem veszik figyelembe a választási küszöböt.	van	nincs
Lettország	arányos	-	-	-	nincs	-
Litvánia	vegyes	-	-	-	nincs	-
Luxemburg	arányos	-	-	-	nincs	-
Málta	arányos	-	-	-	nincs	-
Németország	vegyes	kinevezés	<p>kinevezés</p> <p>A tartományi kormányok delegálják a tagokat.</p>	-	nincs	nincs

Ország	Választási rendszer típusa		Felsőház szerveződési elve	Kisebbségi, nemzetiségi képviseletet segítő intézményi megoldások ¹⁵	Női kvóta (törvényi) ¹⁶	
	Alsóház	Felsőház			Alsóház	Felsőház
Olaszország	arányos	vegyes és kinevezés	<p>közvetlen választás (315 mandátum)</p> <p><i>arányos elv:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • többmandátumos választókerületek (302), • a külföldön élő olaszoknak fenntartott választókerületben (6) <p><i>többségi elv:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Valle d'Aosta választókerülete (1) egyéni • Trentino-Dél-Tirol választókerületei (6) egyéni <p>kinevezés (5 mandátum)</p> <p>egyéb (2 mandátum)</p>	<p>Alsóház</p> <p>A nyelvi kisebbségek listáinál alacsonyabb választási küszöb. (választókerületi szavazatok 20 százaléka).</p> <p>Felsőház</p> <p>Trentino-Dél-Tirol választókerületben egyenlően osztják el a mandátumokat az olasz nyelvű Trentino és a német nyelvű Dél-Tirol megyék között.</p>	nincs	nincs
Portugália	arányos	-	-	-	van	-

Ország	Választási rendszer típusa		Felsőház szerveződési elve	Kisebbségi, nemzetiségi képviseletet segítő intézményi megoldások ¹⁵	Női kvóta (törvényi) ¹⁶	
	Alsóház	Felsőház			Alsóház	Felsőház
Románia	vegyes	vegyes	közvetlen választás (137 mandátum) egyéb (39 mandátum)	Alsóház Ha a választáson induló etnikai kisebbségi szervezet nem szerez parlamenti képviseletet, de eléri az egy képviselői mandátumhoz szükséges szavazatok 10%-át, akkor egy parlamenti mandátumra jogosult.	nincs	nincs
Spanyolország	arányos (348) többségi (2) ¹⁹	vegyes	közvetlen választás (208 mandátum) <i>többségi elv:</i> 59 többmandátumos választókerületben: <ul style="list-style-type: none"> • tartományok 4, • nagyobb szigeteken 3, • kisebb szigeteken 1, 	Felsőház Az Autonóm Közösségek egy-egy szenátort küldhetnek a felsőházba és további egy szenátort minden területükön élő egymillió lakos után.	van	van

¹⁹ Ceuta és Melilla észak-afrikai spanyol enklávék.

Ország	Választási rendszer típusa		Felsőház szerveződési elve	Kisebbségi, nemzetiségi képviseletet segítő intézményi megoldások ¹⁵	Női kvóta (törvényi) ¹⁶	
	Alsóház	Felsőház			Alsóház	Felsőház
Spanyolország (folyt.)			<ul style="list-style-type: none"> • autonóm városokban (Ceuta és Melilla) 2 szenátort választanak. <p>közvetett választás (58 mandátum)</p> <p><i>arányos elv:</i></p> <p>Az Autonóm Közösségek parlamentje. A 17 Autonóm Közösség egy-egy szenátort választ, egymillió lakosonként pedig további egyet.</p>			
Svédország	arányos	-	-	-	nincs	-
Szlovákia	arányos	-	-	-	nincs	-
Szlovénia	arányos	többségi	<p>közvetett választás</p> <p>érdekcsoportok választják:</p> <ul style="list-style-type: none"> • helyi érdekcsoportok (22) • nem kereskedelmi tevékenységű érdekcsoportok (6) • munkáltatói érdekcsoport (4) • munkavállalói érdekcsoportok (4) • gazda, kézműves, kereskedő, független vállalkozó (1-1) 	<p>Alsóház</p> <p>Fenntartott mandátum a magyar és az olasz kisebbségnek (1-1). Egyszerű többségi, preferenciális választási rendszer.</p>	van	nincs

Ország	Választási rendszer típusa		Felsőház szerveződési elve	Kisebbségi, nemzetiségi képviseletet segítő intézményi megoldások ¹⁵	Női kvóta (törvényi) ¹⁶	
	Alsóház	Felsőház			Alsóház	Felsőház
EU tagjelölt államok						
Albánia	arányos	-	-	-	van	-
Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság	vegyes	-	-	-	van	-
Montenegró	arányos	-	-	<p>Alternatív választási küszöb: ha a kisebbségi csoportok vagy közösségek választási listája nem éri el a 3%-os választási küszöböt, de külön-külön elérik az érvényes szavazatok legalább 0,7%-át, akár 3 mandátum megszerzésére is jogosultak a közösen megszerzett összes érvényes szavazaton alapuló választási listával.</p> <p><i>Horvát kisebbség:</i></p> <p>ha a horvát kisebbség választási listái nem érik el a 3%-os választási küszöböt és külön-külön sem szerzik meg az érvényes szavazatok 0,7%-át, akkor a legsikeresebb, legalább az érvényes szavazatok 0,35%-át elérő lista egy mandátumra jogosult.</p>	van	-
Szerbia	arányos	-	-	Nincs választási küszöb az etnikai kisebbségek pártjainak.	van	-

Ország	Választási rendszer típusa		Felsőház szerveződési elve	Kisebbségi, nemzetiségi képviseletet segítő intézményi megoldások ¹⁵	Női kvóta (törvényi) ¹⁶	
	Alsóház	Felsőház			Alsóház	Felsőház
Törökország	arányos	-	-	-	nincs	-
Potenciális EU tagjelölt államok						
Bosznia-Hercegovina	arányos	kinevezés	kinevezés 10 tagot a Bosznia-hercegovinai Föderáció (5 horvát és 5 muszlim tag) és 5 tagot a Bosznia Szerb Köztársaság parlamentje delegál.	Alsóház 28 képviselőt a Bosznia-hercegovinai Föderációban és 14 képviselőt a Boszniai Szerb Köztársaságban választanak. Felsőház Lásd: Felsőház szerveződési elve	van	nincs
Koszovó	arányos	-	-	10 mandátumot a szerb kisebbségnek és 10 mandátumot az egyéb nemzeti kisebbségek számára tartanak fent. ²⁰⁴	van	-
Egyéb országok						
Ausztrália	többségi	arányos	közvetlen választás (STV)	-	nincs	nincs
Izrael	arányos	-	-	-	nincs	-

²⁰ Forrás: ElectionGuide [honlapja](#)

Ország	Választási rendszer típusa		Felsőház szerveződési elve	Kisebbségi, nemzetiségi képviseletet segítő intézményi megoldások ¹⁵	Női kvóta (törvényi) ¹⁶	
	Alsóház	Felsőház			Alsóház	Felsőház
Kanada	többségi	kinevezés	kinevezés Regionális képviseleti elv alapján: <ul style="list-style-type: none"> • 4 régió (Ontario, Québec, tengeri tartományok, nyugati tartományok) mindegyikéből 24 szenátor • Új-Fundland - 6 szenátor • Észnyugati területek, Nunavut, Yukon - 1-1 szenátor 	-	nincs	nincs
Amerikai Egyesült Államok (USA)	többségi	többségi	Közvetlen választás Egyszerű többségi választás, kivétel Georgia állam (abszolút többségi rendszer).	-	nincs	nincs
Új-Zéland	vegyes	-	-	7 képviselőt maori egyéni választókerületben választanak.	nincs	-

PARLAMENTI VÁLASZTÁSOK ÉS KORMÁNYOK²¹

Ország	Parlamenti választások időpontja				Kormány összetétele	
	Legutóbbi választások		Következő választás (várható időpont)		Legutóbbi parlamenti választások előtti kormány	Jelenlegi kormány
	Alsóház	Felsőház	Alsóház	Felsőház		
EU-tagállamok						
Ausztria	2013. szept. 29.	n/a ²²	2018. szeptember	n/a ²¹	Osztrák Szociáldemokrata Párt (SPÖ); Osztrák Néppárt (ÖVP)	Osztrák Szociáldemokrata Párt (SPÖ); Osztrák Néppárt (ÖVP)
Belgium	2014. máj. 25.	2014. júli. 3.	2019. május	2019	Szocialista Párt (PS); Szocialista Párt - Mások (SPA); Kereszténydemokraták és Flamandok (CD&V); Humanista Demokratikus Közép (CDH); Flamand Liberálisok és Demokraták (Open VLD); Reform Mozgalom (MR)	Új Flamand Szövetség (N-VA); Reform Mozgalom (MR); Kereszténydemokraták és Flamandok (CD&V); Flamand Liberálisok és Demokraták (Open VLD)

²¹ Források: Parties and Elections in Europe [honlapja](#), Australian Politics and Elections Database [honlapja](#), The Israel Democracy Institute [honlapja](#), Parliament of Canada [honlapja](#), New Zealand Parliament [honlapja](#)

²² A tartományi választások nem egy időben vannak, ezért nincs külön időpontja a felsőházi választásoknak.

Ország	Parlamentari választások időpontja				Kormány összetétele	
	Legutóbbi választások		Következő választás (várható időpont)		Legutóbbi parlamenti választások előtti kormány	Jelenlegi kormány
	Alsóház	Felsőház	Alsóház	Felsőház		
Bulgária	2014. okt. 5.	-	2018. október	-	Bolgár Szocialista Párt (BSP); Mozgalom a Jogokért és Szabadságért (DPS)	Polgárok Bulgária Európai Fejlődéséért (GERB); Reformblokk (RB); Bolgár Újjászületés Alternatívája (ABV)
Ciprus	2011. máj. 22.	-	2016	-	Ciprusi Nép Haladó Pártja (AKEL)	Demokratikus Tömörülés (DISY); Európai Párt (KA, 2011- EVROKO)
Cseh Köztársaság	2013. okt. 26.	2014. okt. 18.	2017. október	2016. október	Szakértői kormány (2013-2014)	Cseh Szociáldemokrata Párt (ČSSD); Igen (ANO); Kereszténydemokrata Unió - Csehszlovák Néppárt (KDU-ČSL)
Dánia	2015. jún. 18.	-	2019. június	-	Szociáldemokrata Párt (SD); Radikális Venstre (RV)	Venstre - Dán Liberális Párt (V)
Egyesült Királyság	2015. máj. 7.	-	2020. május	-	Konzervatív és Unionista Párt (CON); Liberális Demokraták (LD)	Konzervatív és Unionista Párt (CON)
Észtország	2015. márc. 1.	-	2019. március 3.	-	Észt Reformpárt (RE); Észt Szociáldemokrata Párt (SDE)	Észt Reformpárt (RE); Észt Szociáldemokrata Párt (SDE); Pro Patria-Res-Publica (IRL)

Ország	Parlamentari választások időpontja				Kormány összetétele	
	Legutóbbi választások		Következő választás (várható időpont)		Legutóbbi parlamenti választások előtti kormány	Jelenlegi kormány
	Alsóház	Felsőház	Alsóház	Felsőház		
Finnország	2015. ápr. 19.	-	2019. április		Nemzeti Koalíció (KOK); Finn Szociáldemokrata Párt (SDP); Zöld Unió (VIHR); Svéd Néppárt (SFP); Kereszténydemokrata Párt (KD)	Finn Centrum (KESK); Nemzeti Koalíció (KOK); Igaz Finnek (PS)
Franciaország	2012. jún. 17.	2014. szept. 28.	2017. június	2017	Népi Mozgalom Uniója (UMP); Új Centrum (NC)	2014-: ²³ Szocialista Párt (PS); Radikális Baloldali Párt (PRG)
Görögország	2015. szept. 20.	-	2019. szeptember	-	Radikális Baloldal Koalíciója (SYRIZA); Független Görögök (ANEL)	Radikális Baloldal Koalíciója (SYRIZA); Független Görögök (ANEL)
Hollandia	2012. szept. 12.	2015. máj. 26.	2016. szeptember	2019	Néppárt a Szabadságért és a Demokráciáért (VVD); Kereszténydemokrata Tömörülés (CDA)	Néppárt a Szabadságért és a Demokráciáért (VVD); Állatvédők Pártja (PvdD)

²³ 2012 és 2014 között a kormánykoalícióhoz tartozott az Európai Ökológiai Zöld Párt (EELV) párt is.

Ország	Parlamentari választások időpontja				Kormány összetétele	
	Legutóbbi választások		Következő választás (várható időpont)		Legutóbbi parlamenti választások előtti kormány	Jelenlegi kormány
	Alsóház	Felsőház	Alsóház	Felsőház		
Horvátország	2015. nov. 8.	-	2019. november	-	Szociáldemokrata Párt (SDP); Horvát Néppárt-Liberális Demokraták (HNS); Isztriai Demokratikus Gyűlés (IDS-DDI); Horvát Nyugdíjasok Pártja (HSU)	Horvát Demokratikus Közösség (HDZ); Híd Függetlenek Listáját (MOST)
Írország	2016. febr. 26.	2016. ápr. 26.	2021. február	2021	Fine Gael (FG); Munkáspárt (LAB)	Fine Gael (FG)
Lengyelország	2015. okt. 25.	2015. okt. 25.	2019. október	2019. október	Polgári Platform (PO); Lengyel Parasztpárt (PSL)	Jog és Igazságosság (PiS)
Lettország	2014. okt. 4.	-	2018. október	-	Egység (V); Reform Párt (RP); Nemzeti Szövetség (NA); Zöldek és Földművesek Szövetsége (ZZS)	Egység (V); Nemzeti Szövetség (NA); Zöldek és Földművesek Szövetsége (ZZS)

Ország	Parlamentari választások időpontja				Kormány összetétele	
	Legutóbbi választások		Következő választás (várható időpont)		Legutóbbi parlamenti választások előtti kormány	Jelenlegi kormány
	Alsóház	Felsőház	Alsóház	Felsőház		
Litvánia	2012. okt. 28.	-	2016. október	-	Haza Szövetsége - Litván Kereszténydemokraták (TS-LKD); Nemzeti Felemelkedés Pártja (TPP); Liberális Mozgalom (LRLS); Liberális és Centrum Szövetség (LiCS)	Litván Szociáldemokrata Párt (LSDP); Munkáspárt (DP); Rend és Igazságosság (TT); Litvániai Lengyelek Választási Akciója (AWPL)
Luxemburg	2013. okt. 20.	-	2018. október	-	Keresztényszociális Néppárt (CSV); Luxemburgi Szocialista Munkáspárt (LSAP)	Demokrata Párt (DP); Luxemburgi Szocialista Munkáspárt (LSAP); Zöldek (GRÉNG)
Málta	2013. márc. 9.	-	2018. március	-	Nacionalista Párt (PN)	Munkáspárt (PL)
Németország	2013. szept. 22.	n/a ²⁴	2017. szeptember	n/a ²⁴	Németországi Kereszténydemokrata Unió (CDU); Keresztényszociális Unió (CSU); Szabad Demokrata Párt (FDP)	Németországi Kereszténydemokrata Unió (CDU); Németországi Szociáldemokrata Párt (SPD); Keresztényszociális Unió (CSU)

²⁴ A tartományi választások nem egy időben vannak, ezért nincs külön időpontja a felsőházi választásoknak.

Ország	Parlamentari választások időpontja				Kormány összetétele	
	Legutóbbi választások		Következő választás (várható időpont)		Legutóbbi parlamenti választások előtti kormány	Jelenlegi kormány
	Alsóház	Felsőház	Alsóház	Felsőház		
Olaszország	2013. febr. 25.	2013. febr. 25.	2018. február	2018. február	Szakértői kormány (2011-2013)	2014- : ²⁵ Demokrata Párt (PD); Új Jobbközép (NCD); Polgári Választás (SC); Kereszténydemokrata Unió (UDC)
Portugália	2015. okt. 4.	-	2019	-	Szociáldemokrata Párt (PSD); Demokratikus Szociális Centrum - Néppárt (CDS-PP)	Szocialista Párt (PS)
Románia	2012. dec. 9.	2012. dec. 9.	2016. november - december	2016. november - december	Szociáldemokrata Párt (PSD); Nemzeti Liberális Párt (PNL); Konzervatív Párt (PC)	2015- : ²⁶ szakértői kormány
Spanyolország	2015. dec. 20.	2015. dec. 20.	2016. június 26.	2016. június 26.	Néppárt (PP)	A 2015. december 20-i választásokat követően nem alakult meg az új kormány, ezért a parlamentet feloszlatták és új parlamenti választásokat írtak ki (2016. június 26.).

²⁵ 2013-ban az Szabadság Népe (PdL) párt helyére a Új Jobbközép (NCD) párt került.

²⁶ 2012 és 2015 közötti kormánypártok: Szociáldemokrata Párt (PSD); Románia Haladásáért Nemzeti Szövetség (UNPR); Konzervatív Párt (PC); Romániai Magyar Demokrata Szövetség (UDMR/RMDSZ)

Ország	Parlamentari választások időpontja				Kormány összetétele	
	Legutóbbi választások		Következő választás (várható időpont)		Legutóbbi parlamenti választások előtti kormány	Jelenlegi kormány
	Alsóház	Felsőház	Alsóház	Felsőház		
Svédország	2014. szept. 14.	-	2018. szeptember	-	Mérsékelt Párt (M); Centrum Párt (C); Liberális Néppárt (FP); Kereszténydemokraták (KD)	Szociáldemokrata Párt (S); Zöldek (MP)
Szlovákia	2016. márc. 5.	-	2020	-	Irány – Szociáldemokrácia (SMER-SD)	Irány – Szociáldemokrácia (SMER-SD); Szlovák Nemzeti Párt (SNS); Most - Híd (MH); Háló (SIEĽ)
Szlovénia	2014. júl. 13.	2012. nov. 21.	2014. június 1.	2017	Pozitív Szlovénia (PS); Szociáldemokraták (SD); Gregor Virant Polgári Listája (LGV); Szlovéniai Nyugdíjasok Demokratikus Pártja (DESUS)	Modern Centrumpárt (SMC); Szlovéniai Nyugdíjasok Demokratikus Pártja (DESUS); Szociáldemokraták (SD)

Ország	Parlamenti választások időpontja				Kormány összetétele	
	Legutóbbi választások		Következő választás (várható időpont)		Legutóbbi parlamenti választások előtti kormány	Jelenlegi kormány
	Alsóház	Felsőház	Alsóház	Felsőház		
EU tagjelölt államok						
Albánia	2013. jún. 23.	-	2017. június	-	Albán Demokrata Párt (PD); Szocialista Integrációs Mozgalom (LSI); Republikánus Párt (PR); Párt az Igazságért, Integrációért és Egységért (PDIU)	Albánia Szocialista Pártja (PS); Szocialista Integrációs Mozgalom (LSI); Egység az Emberi Jogokért Párt (PBDNJ)
Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság	2014. ápr. 27.	-	2018. április	-	Belső Macedón Forradalmi Szervezet - Macedón Nemzeti Egység Demokratikus Pártja (VMRO-DPMNE); Demokratikus Unió az Integrációért (BDI)	2016- : ²⁷ Belső Macedón Forradalmi Szervezet - Macedón Nemzeti Egység Demokratikus Pártja (VMRO-DPMNE); Macedóniai Szociáldemokrata Szövetség (SDSM); Demokratikus Unió az Integrációért (BDI)
Montenegró	2012. okt. 14.	-	2016. október	-	Szocialisták Demokratikus Pártja (DPS); Szociáldemokrata Párt (SDP); Bosnyák Párt (BS); Horvát Civil Kezdeményezés (HGI); Albán Demokrata Unió (DUA)	2016- : ²⁸ Szocialisták Demokratikus Pártja (DPS); Bosnyák Párt (BS); Horvát Civil Kezdeményezés (HGI); Albán Koalíció (AK)

Ország	Parlamenti választások időpontja				Kormány összetétele	
	Legutóbbi választások		Következő választás (várható időpont)		Legutóbbi parlamenti választások előtti kormány	Jelenlegi kormány
	Alsóház	Felsőház	Alsóház	Felsőház		
Szerbia	2016. ápr. 24.	-	2020	-	Szerb Haladó Párt (SNS); Szerbiai Szocialista Párt (SPS); Vajdasági Magyar Szövetség (VMSZ)	Szerb Haladó Párt (SNS); Szerbiai Szocialista Párt (SPS); Vajdasági Magyar Szövetség (VMSZ)
Törökország	2015. nov. 1.	-	2019. november	-	Igazság és Fejlődés Pártja (AKP)	2015- : ²⁹ Igazság és Fejlődés Pártja (AKP)

²⁷ A Szociáldemokrata Szövetség (SDSM) párt 2016-ban csatlakozott a kormánykoalícióhoz.

²⁸ 2016-ban a kilépett a kormánykoalícióból a Szociáldemokrata Párt (SDP).

²⁹ 2015-ben a kormánykoalícióból kilépett a Népek Demokratikus Pártja (HDP).

Ország	Parlamentari választások időpontja				Kormány összetétele	
	Legutóbbi választások		Következő választás (várható időpont)		Legutóbbi parlamenti választások előtti kormány	Jelenlegi kormány
	Alsóház	Felsőház	Alsóház	Felsőház		
Potenciális tagjelölt államok						
Bosznia-Hercegovina	2014. okt. 12.	2015. jan. 29.	2018. október	2019	Szociáldemokrata Párt (SDP); Független Szociáldemokrata Szövetség (SNSD); Párt Bosznia-Hercegovináért (SBiH); Horvát Demokratikus Közösség (HDZ); Horvát Demokratikus Közösség 1990 (HDZ 1990); Unió egy Jobb Jövőért (SBB)	Demokratikus Akció Pártja (SDA); Horvát Demokratikus Közösség (HDZ); Demokratikus Front (DF); Szerb Demokrata Párt (SDS); Demokratikus Haladás Pártja (PDP); Demokratikus Népi Szövetség (DNS)
Koszovó	2014. jún. 8.	-	2018	-	Koszovói Demokratikus Párt (PDK); Új Szövetség Koszovóért (AKR); Önálló Liberális Párt (SLS)	Koszovói Demokratikus Szövetség (LDK); Koszovói Demokratikus Párt (PDK); Szerb Lista (SL)
Egyéb országok						
Ausztrália	2013. szept. 7.	2013. szept. 7.	2016. szeptember	2016. szeptember	Ausztráliai Munkáspárt (ALP)	Ausztráliai Liberális Párt (LPA); Ausztráliai Nemzeti Párt (NPA)

Ország	Parlamenti választások időpontja				Kormány összetétele	
	Legutóbbi választások		Következő választás (várható időpont)		Legutóbbi parlamenti választások előtti kormány	Jelenlegi kormány
	Alsóház	Felsőház	Alsóház	Felsőház		
Izrael	2015. márc. 17.	-	2019. márc. 3.	-	Likud Yisrael Beiteinu; Yesh Atid; Zsidó Haza; Hatnuah	Likud; Mindannyian (Kulanu); Bayit Yehudi (Zsidó Haza); Shas; Egyesült Tóra Judaizmus (UTJ)
Kanada	2015. okt. 19.	n/a ³⁰	2019. okt. 21.	n/a ¹⁰	Kanadai Konzervatív Párt	Kanadai Liberális Párt
Amerikai Egyesült Államok (USA)	2014. nov. 4.	2014. nov. 4.	2016. nov. 8.	2016. nov. 8.	Demokrata Párt	Demokrata Párt
Új-Zéland	2014. szept. 20.	-	2017. nov. 18. előtt	-	Nemzeti Párt; ACT Új-Zéland; Egyesült Jövő; Maori Párt	Nemzeti Párt; ACT Új-Zéland; Egyesült Jövő; Maori Párt

³⁰ A kanadai Szenátus tagjai tisztségüket 75 éves korukig viselik.

ÖSSZEGZÉS

A fenti táblázatok adatainak összesítése alapján az alábbi megállapításokat tehetjük az egyes szempontokkal kapcsolatban.

Állam- és kormányforma

A vizsgált államok többsége államformáját tekintve köztársaság, az elemzésben 10 alkotmányos monarchia található: Európában 7, az egyéb országok között pedig 3 (Ausztrália, Kanada és Új-Zéland, melyek a Brit Nemzetközösség tagjai). Az alkalmazott kormányforma jellemzően parlamentáris. Három országban (Franciaország, Portugália, Románia) félelnöki és két országban (Ciprus, USA) elnöki a berendezkedés.

Államfő

A 39 országból tíz államformája monarchia. Ezekben az országokban az államfői pozíció az uralkodót illeti meg, a trónt öröklés alapján töltik be.

A maradék 29 köztársaságból 18-ban közvetlenül választják az államfőt, melyek közül kiemelendő Bosznia-Hercegovina esete, ahol nem egy személyt, hanem egy háromtagú elnökséget választanak az államfői posztra. Az elnökség három tagja között az egyes államalkotó nemzetiségek képviselői találhatóak: egy bosnyák és egy horvát elnököt választanak a Bosznia-hercegovinai Föderációban, valamint egy szerb tagot a Szerb Köztársaságban.

A megválasztáshoz szükséges többség változatos képet mutat. Azokban az államokban, ahol közvetlenül választják az államfőt, jellemzően abszolút többség szükséges a megválasztáshoz (16 ország). A másik két esetben egyszerű többségre (Bosznia-Hercegovina) van szükség vagy arányos (STV) választási rendszerben (Írország) választanak. A vizsgált országok közül 11 esetben az államfő megválasztására közvetett módon kerül sor. A megválasztást 6 esetben abszolút többséghez, négy esetben minősített többséghez kötik (2/3-os többség: Észtország, Görögország, Olaszország; 3/5-ös többség: Görögország).³¹

A megbízási idő jellemzően 5 év, viszont van olyan ország, ahol 4 (Lettország, USA), 6 (Ausztria, Finnország) vagy 7 év (Írország, Olaszország, Izrael). Bosznia-Hercegovina nem csak az államfő megválasztásának módját, hanem megbízási idejét tekintve is különleges. Alkotmányának 5. cikke értelmében az Elnökség először megválasztott tagjainak 2 év, következő megválasztás esetén 4 év a ciklusideje.

A parlament felépítése, választási rendszer

A vizsgált országokból 22-ben egy-, 17 országban pedig kétkamarás parlament működik. Kétkamarás parlamenttel 13 EU-tagállam, Bosznia-Hercegovina, valamint Európán kívül Ausztrália, Kanada, valamint az USA rendelkezik.

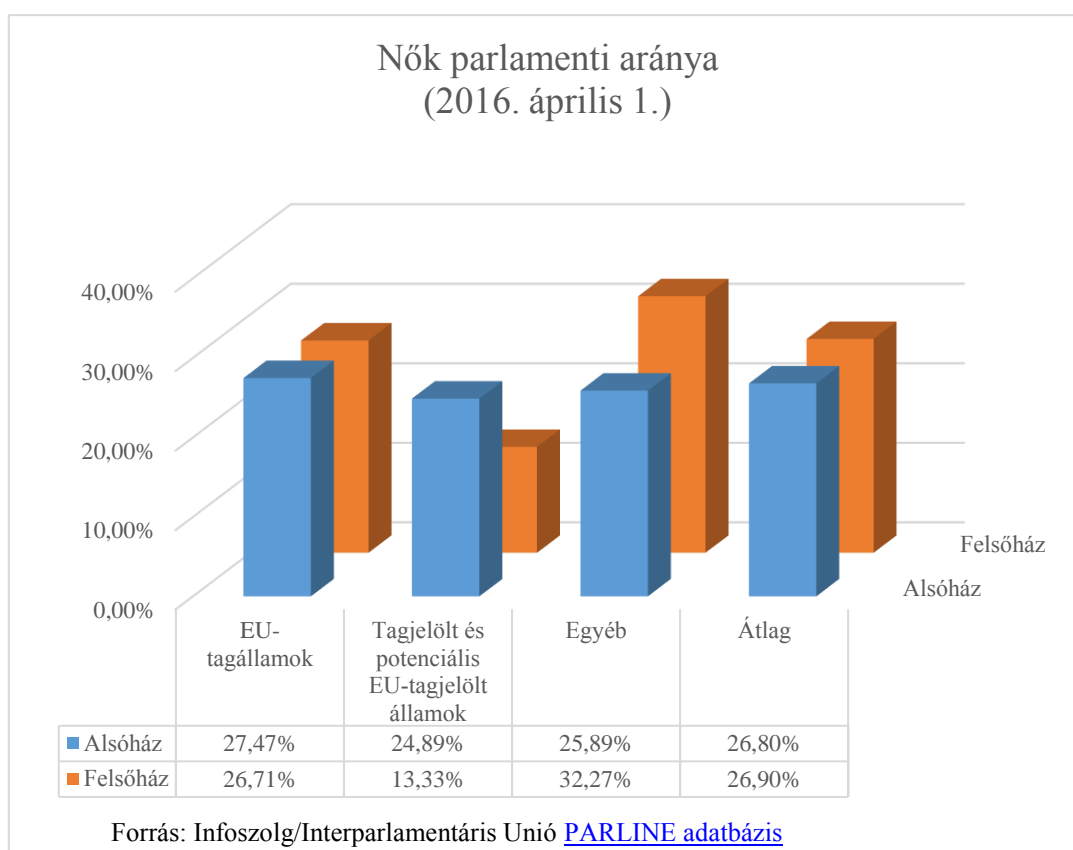
---

³¹ A máltai államfőválasztás módjáról nem áll rendelkezésünkre pontos adat.

Az egykamarás parlamentek, illetve két kamara esetén az alsóházak többségét arányos választási rendszerben választják (28 eset³²). A felsőházak szerveződési elve változatos képet mutat, megvalósulhat közvetett vagy közvetlen választás útján arányos-, többségi vagy vegyes választási elven, kinevezés útján, vagy ezek kombinációja alapján. A vizsgált országok közül 6 esetben közvetetten, 5 esetben közvetlenül választják a felsőházak tagjait, Spanyolországban pedig a tagok egy részét közvetlen, a másik részét pedig közvetett módon választják. Az alkalmazott választási elv (arányos, többségi, vegyes) egyenlően oszlik el a vizsgált esetek között.

Intézményi megoldások a nők, kisebbségek és nemzetiségek képviseletére

A nők átlagos képviseleti aránya mindkét kamarát tekintve³³ közel 27 százalék. Az egyes országcsoportokban tapasztalt képviseleti arány-különbségeket az alábbi ábra mutatja.

A nők parlamenti képviseletének előmozdítására alkalmazott megoldás a kvóta, mely lehet önkéntes (a pártok által önként bevezetett) vagy kötelező (alkotmány vagy törvény által előírt, minden párt számára kötelezően alkalmazandó). Az elemzésben használt táblázatok azokat az eseteket rögzítik, melyekben a jelöltállításra vonatkozó nemi kvótát törvényi szinten szabályozzák, tehát minden párt számára kötelezően érvényesítendő. A vizsgált országok között 15 olyan ország van, ahol az alsóházi választásokon kvótát alkalmaznak, illetve három országban a felsőházi választásokon is (ezek: Belgium, Franciaország, Spanyolország).

³² Spanyolországban két mandátum kivételével arányos választási rendszer alapján osztják ki a képviselői mandátumokat. A két észak-afrikai spanyol enklávében többségi rendszert alkalmaznak.

³³ Egykamarás parlamentek esetén az alsóház alatt a parlamenti képviselőtestület értendő.

A kisebbségek és a nemzetiségek parlamenti képviselőinek támogatására 15 országban találunk külön intézményi megoldást. Ennek módja országonként eltérő, alapvetően öt különböző típus azonosítható, illetve további különbséget jelent, hogy a kétkamarás parlamentek esetén azt melyik kamara képviselőtestületénél érvényesítik. Az azonosított intézményi megoldások a következők:

- területi vagy etnikai, nemzetiségi alapon megosztott mandátumok:
  - egykamarás parlament: Ciprus
  - felsőház: Belgium, Spanyolország
  - mindkét kamara: Bosznia-Hercegovina
- külön választókerület a többségében kisebbség/nemzetiség által lakott területen:
  - egykamarás parlament: Dánia, Finnország, Új-Zéland
  - felsőház: Olaszország
- kisebbség számára fenntartott mandátum:
  - egykamarás parlament: Horvátország, Koszovó
  - alsóház: Szlovénia
- alacsonyabb vagy kedvezményes választási küszöb:
  - egykamarás parlament: Montenegró
  - alsóház: Olaszország, Románia
- nincs választási küszöb:
  - egykamarás parlament: Szerbia
  - alsóház: Lengyelország

Az Európai Parlament

Az Európai Unió egy szupranacionális, nemzetek feletti szervezet. Az Európai Parlament egykamarás, képviselőit az egyes tagállamokban választják. A képviselők megválasztásának módja az egyes tagállamokra van bízva, azonban közös szabály, hogy annak az arányos képviselő elvén kell alapulnia. Az egyes tagállamokban megválasztható képviselők számát az ország lakosság száma alapján határozzák meg. A legutóbbi Európai parlamenti választások 2014. május 22. és 24. között voltak, a következő 2019-ben esedékes. A 2009-ben hatályba lépett lisszaboni szerződés értelmében a 2014-ben megválasztott testület létszáma 751 fő.³⁴

A kisebbségek és nemzetiségek képviselőinek elősegítésére vonatkozó intézményi megoldásra nincs közös szabály. Az Európai Parlamentben a nők aránya jelenleg 37 százalék.

---

³⁴ Forrás: az Európai Parlament [honlapja](#)